

NORSK KULTURFORUM

Norsk kulturforum (NOKU) er en nasjonal interesse- og kompetanseorganisasjon for den lokale kultursektoren. Medlemmene i NOKU er primært kommuner og fylkeskommuner som sammen danner et landsdekkende kompetansenettverk bestående av lokale og regionale kulturledere, kulturpolitikere og kulturfaglige ansatte i kommunal sektor. NOKU representerer ikke kommunen eller fylkeskommunen, men er summen av et kulturfaglig nettverk fra den lokale kultursektoren og er en frittstående demokratisk kunnskapsressurs for den lokale kultursektoren.

Høringsinnspill:

Høring NOU 2019: 23 Ny opplæringslov

Norsk kulturforum kommer her med innspill til kap. 42.5 Musikk- og kulturskoletilbud i Høring NOU 2019: 23 Ny opplæringslov, angående utvalgets forslag om at bestemmelsen om musikk- og kulturskoletilbud flyttes fra opplæringsloven til kulturlova.

Rapporten om kulturskolen fra NTNU og Telemarksforskning fastslår at kulturskolen faller mellom to stoler der ingen, verken Kunnskapsdepartementet eller Kulturdepartementet, tar fullt ut ansvar for å utarbeide en statlig politikk for kulturskolen. Den nasjonale kulturskolepolitikken har på mange måter blitt arbeidet frem av kulturskoleeierne selv gjennom Norsk kulturskoleråd, som har det nasjonale utviklingsansvaret for kulturskolen. Det er en styrke at kulturskoleeierne, altså kommunene selv sitter i førersetet for utviklingen av kulturskolene. Svakheten ved en slik organisering og arbeidsform er derimot at kulturskolepolitikken blir lite førende når den ikke er forankret på et statlig nivå. Resultatet av politikken slik den er i dag, kan derfor bli ulike tilbud og ulik kvalitet ved landets kulturskoler.

Et eksempel på dagens politikk er rammeplanen som Norsk kulturskoleråd har arbeidet frem. Alle kommuner kan velge å vedta denne og bruke den som mal for drift av kulturskolen, men det er verken en statlig føring eller et krav å innføre planverket. Dette fører derfor til at kommunene kan velge bort rammeplanen, og som resultat kan kvaliteten på kulturskolene variere stort.

Kulturskolepolitikken i dag faller ikke bare mellom to stoler, den har i tillegg en uklar rolle. Kulturskolen defineres som et skoleslag, siden kulturskolen er forankret i opplæringsloven med en egen paragraf. Samtidig arbeider kulturskolene også for å være lokale ressursentre som skal koordinere kommunens innsats på barne- og ungdomskulturfeltet («Kulturskoleløftet. Kulturskole for alle.» 2010).

De to rollene som skisseres over, skoleslag eller kultur- og fritidsaktør, er to ulike roller som kan være vanskelig å kombinere i en kommune og i den lokale forvaltningen. At kulturskolen definerer seg først og fremst som et skoleslag og ikke som kulturaktør, gjør at det er ulike innfallsvinkler til hvordan man arbeider med Kulturskolen i forhold til resten av det lokale fritidstilbudet til barn og unge. Rapporten «Organisering og kompetanse i kommunal kultursektor» (Telemarksforskning, 2019) var en omfattende kartlegging av kommunal kulturpolitikk. Rapporten viser at i 69 % av tilfellene er kulturskolen organisert under kulturenheten i kommunen. Dette

tallet viser ikke hvor mange av kulturenhetene som ligger under oppvekstsektoren, men det synliggjør at kulturskolen som oftest er koblet til kulturarbeidet i kommunen.

Ved å flytte kulturskoleansvaret fra opplæringsloven til Kulturloven, vil man styrke kulturskolen som kulturaktør og man vil styrke kultursektoren. Konkrete krav i kulturloven til kulturskoleaktivitet i loven, vil gi lovverket legitimitet, og kan føre til økt satsning på kultur generelt, og styrke kultur som felt i kommunal forvaltning. Videre vil man synliggjøre at kulturskolearbeidet i en kommune følgelig bør organiseres under kulturenheten og ikke under opplæring- og oppvekstsektoren. Etter Norsk kulturforum sin mening vil dette styrke kulturskolen og kulturlivet som helhet. Norsk kulturforum mener at Kulturskolen er mer en kultur- og fritidsaktør enn en skoleaktivitet. Om kulturskolen ligger under lovverket i Kulturloven, vil man dra nytte av kulturskolens kompetanse og ressurser inn i det øvrige kulturarbeidet i kommunen. Dette vil føre til positive effekter for både kulturskolen og det generelle kulturarbeidet i kommunene. Det vil også styrke det statlige ansvaret for kulturskolen, ved at Kulturdepartementet vil få det øverste ansvaret for den nasjonale kulturskolepolitikken. Barne- og ungdomskulturfeltet er svært fragmentert og er fordelt over mange departement. Norsk kulturforum er av den oppfatning at det vil styrke feltet å samle hele barne- og ungdomskulturfeltet under et departement.

Samtidig anerkjenner også vi at kulturskolen er et skoleslag, og at det er viktig i den nasjonale kulturskolepolitikken at man har statlige styringsdokumenter som synliggjør synergier og samarbeidsformer og møteflater med oppvekstsektoren. Her ligger det et stort potensiale. I regjeringens nye strategi for de estetiske fagene trekkes kulturskolen frem som en viktig ressurs i skolen, med et eget kompetanseområde innen kunst og kultur som ikke nødvendigvis er dekket av lærerne i det ordinære skoleverket. Det er viktig at Kulturdepartementet realiserer politiske føringer på både kultur- og utdanningsfeltet som også får forankring nedover til kommunene som kulturskole- og grunnskoleeiere. Det er viktig at denne endringen ikke påvirker lønns- og arbeidsvilkårene for kulturskoleansatte.

Norsk kulturforum anbefaler på bakgrunn av dette at bestemmelsen om musikk- og kulturskoletilbud flyttes fra opplæringsloven til kulturloven gjennom den pågående revideringen, med den forutsetning at Kulturloven blir et sterkere styringsverktøy med planbestemmelser og etterprøvbarehet.

Vedtatt, 5 juni 2020, av styret i Norsk kulturforum med en flertallsinnstilling med 3 stemmer, mot 2 stemmer.

Mindretallet ved 2 stemmer uttrykker følgende kortfattede argumenter for å beholde kulturskolen under opplæringsloven:

Opplæringsloven gir en garanti for at det er et kulturskoletilbud i alle landets kommuner, samt best mulighet for kvalitetsutvikling i samarbeid med skoleverket, og skolene som kompetanseressurs i tilknytning til kulturlivet. Opplæringsloven står sterkt, og kulturskolene selv ønsker denne plasseringen. Tett samarbeid med skolene gir deltakelse i den faglige utviklingen på skolefeltet, og det er økte krav til profesjonalisering. Totalressursene i skoleverket kan utnyttes bedre, da kommunen har full anledning til lyse ut stillinger som er delt mellom kultur- og grunnskolen. Kulturskolen er en naturlig samarbeidspart for å styrke både formell og reell estetisk kompetanse og blir en viktig og naturlig del av det helhetlige opplæringsløpet i kommunene.

Kompetansen i estetiske fag i grunnskolen kan styrkes gjennom samarbeid med kulturskolen. Alt lovverk om skole og utdanning bør tilhøre samme departement.